CEI MAI RĂI OAMENI DIN ISTORIE

ADOLF HITLER

JAMES BUCKLEY JR.

Traducere: SABINA UŞURELU

NICULESCU

CUPRINS

	Introducere	7
1	Copilăria	11
2	Anii adolescenţei	19
3	Viaţa în Viena	27
4	Hitler pleacă la război	35
5	Primul Război Mondial	41
6	Soldat	49
7	După război	59
8	Conducătorul naziştilor	69
9	Închisoarea	77
10	Ascensiunea la putere	83
11	Noaptea Cuţitelor Lungi	97
12	Hitler la putere	103
13	Olimpiada de la Berlin	111
14	Expansiunea Germaniei	117
15	Kristallnacht	125
16	În ajunul războiului	131
17	Blitzkrieg!	139

18	Cucerirea Franţei	147
19	Obiectiv: Anglia	153
20	Atacarea Uniunii Sovietice	161
21	Soluţia finală	171
22	Hitler începe să piardă	179
23	Ziua Z	185
24	O ultimă bătălie	193
25	Moartea lui Hitler	201
	Epilog: După Hitler	205
	Nota autorului	210
	Cronologie	212
	Note	214

1

COPILĂRIA

Primul lucru care trebuie știut despre bărbatul care a ajuns să transforme Germania și care dorea ca germanii să stăpânească lumea este că nu era german.

Familia lui Hitler era din Austria. De fapt, până în 1876, numele strămoșilor săi nici măcar nu era Hitler. La origine, se chemau Schicklgruber. Dar tatăl lui Hitler, Alois, și-a schimbat acel nume lung în ceva mai puțin greoi. Unele surse spun că „Hitler" ar fi fost o formă a altui nume din linia genealogică a lui Alois.

Alois lucra pentru guvernul austriac ca inspector vamal, verificând oamenii și bunurile care traversau granițele

națiunii. Avea doi copii – Alois Jr. și Angela – cu două femei diferite și o angajase pe nepoata sa adolescentă Klara pentru a-l ajuta să-i îngrijească. N-a trecut multă vreme până când Alois a lăsat-o însărcinată pe Klara. A dorit să o ia de nevastă – și nici fetei nu-i displăcea ideea –, însă erau obligați să obțină o permisiune specială din partea Bisericii Catolice, întrucât Alois mai fusese căsătorit înainte. Cu câțiva ani înainte de nașterea lui Adolf, Alois s-a însurat cu Klara, cei doi mutându-se la etajul superior al unui han din Braunau am Inn, Austria.

Copilul care a provocat acea căsnicie, Gustav, s-a născut în 1885, însă a murit la scurtă vreme. La rândul lor, un alt fiu, Otto, și o fiică, Ida, au părăsit această lume din copilărie. La sfârșitul secolului al nouăsprezecelea, bolile infantile mortale nu erau deloc rare, chiar și într-o zonă modernă ca Austria.

Alois și Klara nu s-au lăsat bătuți, totuși, și pe 20 aprilie 1889 au fost binecuvântați cu un alt băiețel. L-au numit Adolfus Hitler. Așa a început totul.

În 1892, când Alois a fost avansat, familia s-a mutat într-un nou oraș, Passau. Dar Passau era ceva mai mult decât un oraș nou, pentru că se afla într-o altă țară. Austria împarte o graniță cu Germania, astfel că unii funcționari

austrieci, cum era și cazul lui Alois, locuiau în țara vecină pentru a da o mână de ajutor în punctele vamale. Din cauza acestui lucru, pentru prima oară în viață, Adolf Hitler se afla în Germania.

Pierzând alți trei copii, Klara a fost extrem de grijulie cu Adolf. L-a răzgâiat permanent, încercând să se asigure că fiecare nevoie a odraslei era îndeplinită și că băiețelul nu era niciodată nefericit. Când Adolf avea cinci ani, părinții lui au sporit familia cu încă o persoană, Edmund. Klara dorea în continuare să îl răsfețe pe Adolf, însă noul bebeluș nu îi lăsa prea mult timp liber la dispoziție. Alois era la muncă din zori până seara, în vreme ce Klara se ocupa de toate treburile casnice. Adolf a profitat de aceste circumstanțe pentru a petrece mai multă vreme în aer liber, pe străzile din Passau. Pentru prima oară, a prins gustul adevăratei libertăți.

Dar această perioadă de explorare a durat foarte puțin. În 1895, Alois și-a mutat familia într-o fermă din orășelul provincial Hafeld, înapoi în Austria. Venise momentul ca Adolf să meargă la școală, ceea ce a și făcut, ajungând zilnic acolo după o oră de mers pe jos. Firește, tot câte o oră pe zi avea să se plimbe pe drumul de întoarcere acasă. Sora lui vitregă mai mare, Angela, își amintește că până și în acea fragedă copilărie Adolf era „un mic cap al răutăților".[1] Sprijinul necondiționat al mamei îi dăduse lui Adolf o încredere pe care

o folosea pentru a încerca să ia în mâini frâiele oricărei situații în care se găsea. Era foarte sigur pe sine de mic copil, convins că știe tot ce se petrece și că majoritatea celorlalți oameni din jur habar nu au despre ce e vorba.

Mai mult decât atât, avea să spună Alois Jr. ani mai târziu, fratele lui vitreg „era iute la mânie încă din copilărie și nu asculta pe nimeni. [Klara] îi ținea întotdeauna partea. Dacă nu ieșea după cum îi poftea inima, se înfuria îngrozitor”.[2]

În 1895, lucrurile s-au schimbat într-un mod dramatic. Alois a renunțat la slujba sa guvernamentală, ieșind la pensie. Viața familială s-a schimbat în totalitate, Alois dovedindu-se a fi un pensionar îngrozitor. Își petrecea mare parte din zi acasă și, când nu era acasă, își pierdea timpul cu amicii prin baruri și cârciumi. Băutura îi accentua temperamentul mizerabil, vărsându-și mare parte din nervi pe Alois Jr., pe care-l lua la bătaie pentru orice bagatelă. Nici Angela și Edmund nu se simțeau mult mai bine. Adolf era prin preajmă în timpul acestor descărcări de furie, dar crizele tatălui l-au ocolit... la început.

Familia s-a mărit din nou după ce o fetiță, Paula, s-a născut în 1896. Dar numărul membrilor s-a micșorat un an mai târziu, când Alois Jr. a fugit de-acasă, nemaisuportând bătăile încasate de la tatăl său. Astfel, Adolf, devenit cel mai mare băiat dintre copii, a fost nevoit să înfrunte furia stăpânului

casei. S-au ciondănit constant, Klara consolându-și adeseori fiul după crizele de isterie ale soțului ei.

Lucrurile s-au îmbunătățit oarecum după ce Alois și-a mutat iarăși familia, de această dată în Lambach, Austria. Hitler s-a descurcat mai bine la școală, un carnet de note din 1898 arătând o grămadă de note de 1, echivalentul calificativului „Foarte bine". (În Lambach, cum a observat biograful John Toland, Hitler mergea la o biserică din apropiere pentru a cânta în cor – din câte se pare, bărbatul care urma să aibă o voce tunătoare își începuse cariera ca un delicat cântăreț bisericesc –, iar drumul către cor trecea pe sub o arcadă de piatră. Pe acel zid, ca parte dintr-un desen mai mare, era gravată o zvastică.)

Alois a continuat să caute un loc în care să se simtă confortabil și și-a mutat încă o dată familia, de această dată în Leonding, un alt oraș din regiune, ceva mai mărișor, în care își putea petrece timpul într-un mod mai variat, mergând la concerte, la piese de teatru și prin cârciumi.

În 1900, familia a pierdut un alt copil după ce Edmund a murit de rujeolă. Astfel, singurii copii din cămin au rămas Adolf, sora lui cea mare, Angela, și cea mică, Paula. În tot acest timp, Adolf și tatăl său și-au continuat încăierările. Ulterior, Paula avea să spună că Hitler „îl provoca zilnic pe tata

și îl scotea din sărite... apoi mânca o mamă de bătaie sănătoasă. Era o haimana de-o șchioapă, un mic derbedeu".[3]

La un moment dat, când avea unsprezece ani, Adolf a încercat să fugă de-acasă. Ferestrele erau zăbrelite din motive de securitate, dar băiatul a încercat să se strecoare afară. N-a încăput. A repetat stratagema dezbrăcat și a fost cât pe ce să reușească. Alois a dat peste el și l-a luat peste picior, spunând-i că ar fi bine să facă rost de-un cearceaf cu care să se acopere. Dacă „ciomăgeala" îl durea pe Adolf, acest soi de batjocură îl rănea mult mai adânc.

După fiecare chelfăneală și după fiecare umilință, Adolf căuta alinare din partea Klarei. Femeia îl susținea întotdeauna, apărându-l când era în stare și liniștindu-l, dacă așa ceva era posibil. Ulterior, doctorul familiei a remarcat că: „N-am fost nicicând martor al unui atașament atât de profund".[4] Relația strânsă de odinioară dintre Adolf și Klara devenea și mai intensă, deși, odată cu trecerea timpului, el a devenit figura dominantă dintre cei doi.

Hitler continua să se descurce onorabil la școală, chiar dacă viața de acasă i se deteriorase. A descoperit că, pe deasupra, era pe cale să devină un artist de calitate. Își desena colegii și picta peisaje din jurul orașului în care locuia. De asemenea, citea foarte mult, în special cărți de aventură. Scriitorul american James Fenimore Cooper născocise

povești ale Vestului Sălbatic, înțesate de indieni, cowboy, vânători și exploratori. Hitler adora aceste povești și altele asemănătoare scrise de Karl May, un autor neamț.

De asemenea, Hitler citea despre istoria Germaniei, mai ales despre războiul cu Franța de la care nu trecuse foarte multă vreme – Războiul Franco-Prusac din 1870. (La vremea respectivă, Prusia era o mare națiune independentă; avea să facă mai târziu parte din Germania.) În *Mein Kampf* („Lupta mea"), cartea pe care Hitler a scris-o în 1924, descria cum se simțise după ce citise despre războiul din 1870. „Din acea clipă am devenit mult mai entuziasmat de toate lucrurile care aveau o legătură oarecare cu războiul sau cu... milităria."[5]

În toamna lui 1900, Adolf a fost înscris într-o școală nouă din Linz care se găsea la vreo cinci kilometri distanță de casă. Școala era echivalentul unui liceu, dar lucrurile n-au mers prea bine pentru tânăr la început. Era o figură proaspătă, un provincial, și inițial nu s-a adaptat cu mare ușurință. Dar, dând dovadă de abilitățile pe care le stăpânea în fosta lui școală, Hitler a izbutit să devină un lider în noul său mediu școlar. Îi convingea pe ceilalți puști să se joace de-a cowboy-ii și indienii – din câte se pare, învățase să arunce cu lasoul – și discuta cu ei despre războaie și despre soldați.

În același timp, a început să citească mitologie germană și a văzut prima lui operă din viață, una compusă de neamțul Richard Wagner. Cele două experiențe urmau să devină esențiale pentru el în anii ulteriori.

De asemenea, Hitler a continuat să picteze și să deseneze, ajungând la concluzia că și-ar dori să fie artist. Nu avea de gând să calce pe urmele tatălui său și să intre în serviciul guvernamental. Deloc surprinzător, Alois n-a fost deloc încântat de planurile flăcăului său. Amicul din copilărie al lui Hitler, August Kubizek, scria ulterior că această alegere era „cea mai groaznică insultă cu putință”[6] pentru Alois, iar Hitler însuși declara mai târziu că tatăl lui a zbierat: „Un artist! Cât trăiesc eu, niciodată!”[7]

În 1903, Alois Hitler Sr. a murit.

11

NOAPTEA CUŢITELOR LUNGI

Dar ce se întâmpla cu restul lumii? De ce nu declarau că acțiunile lui Hitler sunt greșite? Ei bine, o făceau, dar nu foarte multă lume îi băga în seamă. Cetățeni din America și Europa au scris despre politicile antisemite ale lui Hitler încă de când acesta a preluat puterea, dar nu aveau gura la fel de mare pentru a fi auziți. În plus, era și un mare mincinos. În acea primăvară, președintele Franklin Roosevelt, observând că situația din Germania se înrăutățește, a cerut tuturor națiunilor să semneze o declarație prin care pacea să fie declarată scopul comun al omenirii.

„Germania știe", replica Hitler, „că în cazul oricărei acțiuni militare în Europa, chiar și dacă ar avea succes total, sacrificiile ar depăși prin proporțiile lor orice posibile beneficii".[50] O minciună, așa cum aveau să o dovedească evenimentele următorilor ani. Pur și simplu, își folosea discursurile pentru a spune publicului său, indiferent care, ceea ce acesta dorea să audă. Chiar și atunci când, spre sfârșitul lui 1933, retrăgea Germania din Liga Națiunilor (precursoarea Organizației Națiunilor Unite), n-o făcea doar pentru a protesta față de politicile acelui grup. Voia să pară un lider profund și important. Între timp, își vedea de îngrozitorul său plan. Iar în vara anului 1934 l-a pus în practică.

În acel moment, Hitler a demonstrat – o dată în plus, s-ar putea spune – că are un caracter mizerabil și egoist. Încă din primele zile ale lui Hitler alături de naziști, SA fusese un element-cheie al succesului său. Chemați la acțiune de discursurile sale, inspirați de cuvintele pe care le rostea, aceștia călcaseră în picioare libertățile civile și fuseseră puternica lui mână dreaptă. Conduseseră Puciul de la Berărie și înconjuraseră Reichstagul. Arestaseră adversari și uciseseră mii de oameni.

Iar acum, după preluarea frâielor guvernării, Hitler avea să îi trădeze.

Pentru a căpăta controlul asupra armatei germane, după cel al guvernului, era nevoit să le facă pe plac liderilor